

Uw socialezekerheidsrechten

in Denemarken

De informatie in deze gids is opgesteld en bijgewerkt in nauwe samenwerking met de nationale correspondenten van het EU-systeem voor informatie over de nationale socialezekerheidsstelsels MISSOC (Mutual Information System on Social Protection). Meer informatie over het MISSOC-netwerk is te vinden op:
<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=nl&catId=815>.

Deze gids geeft een algemeen overzicht van de regelingen op het gebied van de sociale zekerheid in de desbetreffende landen. Aanvullende informatie kan worden verkregen uit andere MISSOC-publicaties, die allemaal op bovengenoemde MISSOC-webpagina te vinden zijn. U kunt ook contact opnemen met de bevoegde autoriteiten en instellingen die staan vermeld in de lijst van de bijlage bij deze gids.

De Europese Commissie noch enige namens de Commissie handelende persoon aanvaardt welke aansprakelijkheid dan ook voor de wijze waarop de informatie in deze publicatie wordt gebruikt.

Inhoudsopgave

Hoofdstuk I: Inleiding, organisatie en financiering	4
Inleiding	4
Het sociale zekerheidsstelsel	4
Financiering	5
Hoofdstuk II: Gezondheidszorg	6
Wie komt in aanmerking voor gezondheidszorg?	6
Wat wordt er gedekt?	6
Wat moet u doen om gezondheidszorg te verkrijgen?	7
Hoofdstuk III : Uitkeringen bij ziekte	8
Wie komt in aanmerking voor een ziekte-uitkering?	8
Wat wordt er gedekt?	9
Wat moet u doen om een ziekte-uitkering te krijgen?	9
Hoofdstuk IV: Moeder- en vaderschapsuitkeringen	11
Wie komt in aanmerking voor een moeder- of vaderschapsuitkering?	11
Wat wordt er gedekt?	11
Wat moet u doen om een moeder- of vaderschapsuitkering te krijgen?	12
Hoofdstuk V: Uitkeringen bij invaliditeit	13
Wie komt in aanmerking voor een invaliditeitspensioen?	13
Wat wordt er gedekt?	13
Wat moet u doen om een invaliditeitspensioen te krijgen?	14
Hoofdstuk VI: Ouderdomspensioenen en -uitkeringen	15
Wie komt in aanmerking voor een ouderdomspensioen?	15
Wat wordt er gedekt?	16
Wat moet u doen om een ouderdomsuitkering te krijgen?	17
Chapter VII: Uitkeringen aan nabestaanden	18
Wie komt in aanmerking voor een nabestaandenpensioen?	18
Wat wordt er gedekt?	18
Wat moet u doen om een nabestaandenpensioen te krijgen?	19
Hoofdstuk VIII: Uitkeringen bij arbeidsongevallen en beroepsziekten	20
Wie komt in aanmerking voor uitkeringen bij arbeidsongevallen en beroepsziekten?	20
Wat wordt er gedekt?	20
Wat moet u doen om een uitkering i.v.m. een arbeidsongeval en beroepsziekte te krijgen?	21
Hoofdstuk IX: Gezinstoelagen	23
Wie komt in aanmerking voor een gezinstoelage?	23
Wat wordt er gedekt?	24
Wat moet u doen om een gezinstoelage te krijgen?	24
Hoofdstuk X: Werkloosheid	26
Wie komt in aanmerking voor een werkloosheidsuitkering?	26
Wat wordt er gedekt?	27
Wat moet u doen om een werkloosheidsuitkering te krijgen?	27
Hoofdstuk XI: Sociale minima	28
Wie komt in aanmerking voor een bijstandsuitkering?	28
Wat wordt er gedekt?	28
Hoe vraagt u een bijstandsuitkering aan?	29
Hoofdstuk XII: Langdurige zorg	30
Wie komt in aanmerking voor langdurige zorg?	30
Wat wordt er gedekt?	30
Wat moet u doen om langdurige zorg te krijgen?	30
Bijlage : Nuttige adressen en sites	31

Hoofdstuk I: Inleiding, organisatie en financiering

Inleiding

De sociale zekerheid in Denemarken omvat:

- ziekte-uitkeringen, uitkeringen voor ziekenhuisopname en zwangerschapsuitkeringen, dagelijkse toelagen bij ziekte en zwangerschap, en herintegratiesteun;
- uitkeringen bij arbeidsongevallen en beroepsziekten;
- toelagen voor begrafeniskosten;
- invaliditeitspensioenen;
- ouderdomspensioenen en aanvullende pensioenen;
- werkloosheidsuitkeringen;
- gezinstoelagen.

Aangezien de meeste onderdelen van de Deense sociale zekerheid verplicht zijn, hoeft u geen formaliteiten te vervullen om verzekerd te zijn. De werkloosheidsverzekering vormt hierop een uitzondering.

Het sociale zekerheidsstelsel

Pensioenstelsels

Alle Deense burgers die in Denemarken woonachtig zijn hebben recht op een vervroegd pensioen indien er sprake is van invaliditeit (invaliditeitspensioen) voor de leeftijd van 65 jaar. Op 65-jarige leeftijd hebben zij recht op een ouderdomspensioen. Dit pensioenstelsel (de sociale pensioenen) wordt beheerd door de lokale overheden. Het Ministerie van Werkgelegenheid (*Beskæftigelsesministeriet*) houdt toezicht op de tenuitvoerlegging van de wetgeving. Het is echter niet bevoegd om in te grijpen in individuele gevallen.

Via het stelsel van aanvullende pensioenen (*Arbejdsmarkedets Tillægspension, ATP*) wordt aan werknemers die minstens negen uur per week werken een aanvulling op het sociale pensioen toegekend.

De werkloosheidsverzekering, de deeltijdpensionering en het vervroegd pensioen vormen de overbrugging tussen het werkzame leven en de uittreding. Zij worden beheerd door het Ministerie van Werkgelegenheid.

Ziektekostenverzekering

De ziektekostenverzekering die van toepassing is voor de hele bevolking wordt beheerd en gefinancierd door de regionale en lokale overheden. Het Ministerie van Volksgezondheid (*Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse*) is verantwoordelijk voor deze verzekering. Alle ingezetenen van Denemarken zijn verzekerd tegen ziektekosten. Uitkeringen in geval van ziekte worden verstrekt door de lokale overheden (die onder het Ministerie van Werkgelegenheid, *Beskæftigelsesministeriet*, vallen).

Gezinstoelagen

De algemene gezinstoelagen en de verschillende andere gezinsuitkeringen worden beheerd door de lokale overheden (die onder de Belastingdienst, *Skatteministeriet*, en het Ministerie van Sociale Zaken en Integratie, (*Social- og Indenrigsministeriet*) vallen). Zwangerschapsuitkeringen in geld worden verstrekt door de lokale overheden (die onder het Ministerie van Werkgelegenheid, *Beskæftigelsesministeriet*, vallen).

Werkloosheidsverzekering

Verzekering tegen werkloosheid is vrijwillig. De werkloosheidsverzekeringen zijn verdeeld over de verschillende branches. De premies van de leden dekken een deel van het aandeel dat de staat betaalt voor de werkloosheidsverzekering, waaronder ook vervroegde uittreding. Het Ministerie van Werkgelegenheid, *Beskæftigelsesministeriet*, is verantwoordelijk voor de werkloosheidsverzekering.

Financiering

De Deense socialezekerheidsuitkeringen worden in hoofdzaak uit belastingen gefinancierd (belastingen die worden betaald aan de staat en de plaatselijke overheden), waaronder de arbeidsmarktpremies (*arbejdsmarkedsbidrag*).

Hoofdstuk II: Gezondheidszorg

Wie komt in aanmerking voor gezondheidszorg?

Iedereen die in Denemarken woonachtig is, heeft recht op medische verzorging in een ziekenhuis en kraamverzorging, alsmede op prestaties van de zorgverzekering.

Wanneer u naar Denemarken verhuist, dient u u in uw woonplaats te laten inschrijven in het bevolkingsregister. Daardoor wordt u automatisch opgenomen in de zorgverzekering. U hebt dan recht op medische zorg en u ontvangt een zorgpas.

Wat wordt er gedekt?

Ziekteverzekeringverstrekkingen

U hebt recht op het volgende:

- behandeling door de door u gekozen huisarts;
- behandeling door een specialist, na doorverwijzing door uw huisarts;
- bepaalde verstrekkingen bij de tandarts;
- fysiotherapie, na doorverwijzing door uw huisarts;
- behandeling door een chiropractor;
- chiropodie, voor bepaalde groepen patiënten, na doorverwijzing door een arts;
- psychotherapie, voor bepaalde groepen patiënten, na doorverwijzing door een arts;
- geneesmiddelen;
- voedingspreparaten op recept.

Bezoeken aan artsen en specialisten zijn gratis voor personen in groep 1.

De ziektekostenverzekering vergoedt de kosten van andere soorten behandelingen gedeeltelijk, afhankelijk van de schaal die is overeengekomen tussen de ziektekostenverzekering en de organisaties van zorgverleners.

De vergoedingen voor geneesmiddelen hangen af van uw totale uitgaven aan erkende geneesmiddelen per jaar. Liggen deze jaarlijkse uitgaven onder de 890 DKK (120 EUR), dan ontvangt u geen enkele vergoeding. De vergoeding neemt dan stapsgewijze toe, als volgt: 50 % voor uitgaven tussen 890 DKK (120 EUR) en 1 450 DKK (195 EUR), 75 % voor uitgaven tussen 1 450 DKK (195 EUR) en 3 130 DKK (421 EUR) en 85 % voor bedragen boven 3 130 DKK (421 EUR).

Kinderen jonger dan 18 ontvangen altijd een bijdrage van minstens 60 % van de kosten van geneesmiddelen die voor vergoeding in aanmerking komen.

Intramurale zorg

Als u in een ziekenhuis moet worden behandeld, kunt u vrij kiezen tussen alle openbare ziekenhuizen in Denemarken die de betrokken behandeling verrichten. De behandeling zelf is gratis. In de meeste gevallen is voor opname in het ziekenhuis een verwijzing van uw huisarts nodig, behalve bij een ongeval of een acute aandoening.

U hebt recht op gratis preventieve onderzoeken door een arts en vroedvrouw in verband met zwangerschap en bevalling. De bevalling in een ziekenhuis of andere openbare instelling, dan wel hulp van een vroedvrouw bij de thuisbevalling is ook gratis.

Wat moet u doen om gezondheidszorg te verkrijgen?

Er zijn twee categorieën ziektekostendeckingen en u kunt zelf bepalen of u deel uit wilt maken van groep 1 of groep 2. U mag eenmaal per jaar van groep wisselen.

Kiest u voor de dekking van groep 1, dan moet u zijn ingeschreven bij een specifieke huisarts die een contract heeft met het ziektekostenverzekeringsstelsel. Behandeling door een specialist wordt normaliter alleen vergoed als er sprake is van een verwijzing door uw huisarts.

Kiest u voor verzekering in groep 2, dan bent u vrij in de keuze van uw huisarts of specialist. U krijgt dan van het ziekenfonds een vergoeding ter hoogte van de vergoeding die het fonds voor een vergelijkbare behandeling van een patiënt in groep 1 betaalt. Artsen bepalen zelf hun tarieven.

Kinderen onder de 16 jaar hebben dezelfde arts en verzekeringsvorm als hun ouders of voogd.

Beroep

Wanneer u het niet eens bent met een beslissing, kunt u in beroep gaan binnen een termijn van vier weken na ontvangst van die beslissing.

Tegen beslissingen van het gemeentebestuur inzake de zorgverzekering kunt u beroep aantekenen bij de Nationale Ombudsman voor Patiënten (*Patientombuddet*).

Ga voor meer informatie naar National Agency for Patients' Rights and Complaints.

Hoofdstuk III : Uitkeringen bij ziekte

Wie komt in aanmerking voor een ziekte-uitkering?

Ziekengeld is bedoeld ter compensatie van gederfd loon als gevolg van afwezigheid door ziekte.

Dit betekent dat eenieder met een salaris, een inkomensvervangende uitkering (bijvoorbeeld een werkloosheidsuitkering) of andere inkomsten uit werk in beginsel recht heeft op ziekengeld, mits genoemde inkomsten belastbaar zijn in Denemarken. In de regel komt u alleen in aanmerking als uw inkomen in Denemarken belastbaar is.

Voorwaarden waaraan moet worden voldaan:

U komt in aanmerking voor ziekengeld als u arbeidsongeschikt bent als gevolg van ziekte of ongevalsletsel. U dient ook werk te hebben.

Werknemers die tijdens ziekteverlof geen volledig loon of salaris ontvangen hebben vanaf de eerste dag van ziekte recht op een door hun werkgever betaalde uitkering voor ziekte mits zij gedurende acht weken voorafgaand aan de afwezigheid in dienst zijn bij genoemde werkgever en mits zij gedurende deze periode ten minste 74 uur voor deze werkgever hebben gewerkt. Werknemers hebben recht op deze uitkering gedurende de eerste 30 ziektedagen.

Wanneer uw arbeidsongeschiktheid langer dan 30 dagen duurt of wanneer u bij het intreden van de arbeidsongeschiktheid geen recht hebt op ziekengeld van uw werkgever, kunt u aanspraak maken op door uw gemeentebestuur betaald ziekengeld. Voorwaarde is dat u u tijdens de laatste 26 weken voor uw ziekte op de arbeidsmarkt hebt begeven en tijdens die periode ten minste 240 uur hebt gewerkt.

U hebt ook recht op ziekengeld als u staat ingeschreven bij een werkloosheidsfonds en recht hebt op uitkeringen, als u een beroepsopleiding van ten minste 18 maanden in de loop van de laatste maand hebt afgesloten, als u als student een betaalde stage volgt, of als u flexibele arbeid verricht bij een particuliere of openbare werkgever.

Zelfstandigen hebben na twee weken ziekte recht op door de gemeente betaald ziekengeld. Voorwaarde is dat zij gedurende ten minste 18 ½ uur per dag [PLEASE NOTE: I THINK THIS IS INCORRECT. PERHAPS IT SHOULD BE 18 ½ HOURS PER WEEK?] van de laatste twaalf maanden, waarvan één maand onmiddellijk voorafgaand aan de afwezigheid wegens ziekte, grotendeels als zelfstandige hebben gewerkt.

Bovendien bestaat er een zelfstandigenverzekering. Deze vrijwillige verzekering voorziet in ziekengeld voor zelfstandigen gedurende de eerste twee ziekteweken.

Wat wordt er gedekt?

Hoogte van de uitkering

Als u werknemer bent, wordt uw uitkering berekend op basis van het uurloon waarop u bij uw arbeid recht zou hebben gehad. Indien u zelfstandige bent, wordt uw uitkering berekend op grond van uw beroepsinkomsten als zelfstandige.

De uitkeringen bedragen maximaal 3 940 DKK (530 EUR) per week. Voor de berekening van de maximumuitkering per uur wordt dit maximumbedrag gedeeld door het aantal normale werkuren per week zoals bepaald in de collectieve afspraken (37 uur): dat is 106,49 DKK (14 EUR) per uur. De uitkering wordt per week betaald.

Bij gedeeltelijke arbeidsongeschiktheid van werknemers wegens ziekte kan het ziekgeld verminderd worden. Zij ontvangen ziekgeld voor die uren van de week waarin zij wegens ziekte niet werken.

Duur van de uitkering en afhandeling

De betaling van de uitkeringen wordt stopgezet als in de laatste 18 maanden gedurende meer dan 52 weken ziekgeld (of een salaris aan de zieke werknemer) is betaald. De dagen waarop een uitkering (of een salaris) is betaald tijdens de eerste 30 dagen van het ziekteverlof en de perioden waarin een uitkering (of een salaris) is betaald in verband met zwangerschap, geboorte of adoptie, worden daarbij buiten beschouwing gelaten. Er bestaan diverse mogelijkheden om de uitkeringsperiode na 52 weken nog te verlengen.

De gemeente moet het dossier van de zieke bijhouden om erop toe te zien dat deze laatste zijn/haar band met de arbeidsmarkt behoudt. Binnen uiterlijk acht weken vanaf het begin van het ziekteverlof dient de gemeente de zaak te onderzoeken. Het tweede onderzoek vindt plaats binnen drie maanden nadat de ziekte is ontstaan. Indien u niet binnen drie maanden herstelt, maar wel in deeltijd kunt werken of van werkaanbod kunt profiteren, vindt het onderzoek om de drie maanden plaats. Bij haar eerste onderzoek dient de gemeente te beslissen over een op te stellen begeleidingsplan. Uiterlijk direct na het tweede vervolgonderzoek dient genoemd begeleidingsplan te worden opgesteld.

Begunstigden van sociale pensioenen of personen die een dergelijk pensioen hebben aangevraagd op grond van ziekte, hebben slechts voor een beperkte periode recht op ziekgeld (26 weken gedurende een periode van 12 maanden). Hetzelfde geldt voor personen van 65 jaar en ouder.

Wat moet u doen om een ziekte-uitkering te krijgen?

U dient uw ziekte zo snel mogelijk te melden aan uw werkgever, binnen 2 uur nadat de werktijd aanvangt, tenzij er in de werknemersinstructies een andere termijn gespecificeerd is. Als u hiermee te laat bent, gaat het recht op ziekgeld pas in op het moment van de melding. De werkgever kan van u, binnen redelijke termijn, bewijs vragen dat u wegens ziekte afwezig bent, in de vorm van een schriftelijke verklaring of een ander middel. Als hij dat nodig acht, kan de werkgever u ook om een doktersverklaring vragen. Als u het verlangde bewijs niet overlegt, verliest u in de regel uw recht op dagelijks ziekgeld.

U dient uw dagelijkse ziekingeld 8 dagen na de verzending van de informatiebrief van de SDPI-oplossing (digitale oplossing gebaseerd op de aanvraag voor ziekingeld van de werkgever of de verzekering van de werkgever) bij uw plaatselijke autoriteit aan te vragen. De gemeente kan, zo nodig, een medische verklaring vragen. Als u het verlangde bewijs niet overlegt, verliest u in de regel uw recht op dagelijks ziekingeld.

Als het ziekingeld niet door de werkgever wordt betaald en de gemeente oordeelt dat dit ten onrechte is, zal de gemeente een voorschot op het ziekingeld uitbetalen.

Hoofdstuk IV: Moeder- en vaderschapsuitkeringen

Wie komt in aanmerking voor een moeder- of vaderschapsuitkering?

Alle vrouwen die in Denemarken wonen, kunnen aanspraak maken op verstrekkingen in natura (gezondheidszorg).

Uitkeringen in geld zijn beschikbaar voor werknemers en zelfstandigen, en ook voor meewerkende partners. Vrouwen die de laatste 13 weken vóór hun zwangerschapsverlof als werknemer ten minste 120 uur werkten of aan de vereisten voor zelfstandigen voldoen, hebben recht op een zwangerschaps- en bevallingsuitkering of een adoptie-uitkering.

Wat wordt er gedekt?

Uitkeringen in natura

Vrouwen die in Denemarken wonen, hebben recht op gratis zorg bij zwangerschap en bevalling. Deze verstrekkingen omvatten de onderzoeken tijdens de zwangerschap, gratis vervoer in verband met onderzoeken en bevalling, de bevalling in het ziekenhuis of de hulp van een vroedvrouw bij een thuisbevalling.

Uitkeringen in geld

Er wordt een dagelijkse uitkering betaald voor zwangerschap, adoptie of vaderschap.

De moederschapsuitkering kan vanaf vier weken voor de vermoedelijke datum van de bevalling tot 46 weken na de geboorte worden toegekend, waarbij de laatste 32 weken tussen de ouders kunnen worden verdeeld. Als een van de ouders in deeltijd weer aan het werk gaat, kan het verlof naar evenredigheid worden verlengd. De ouders kunnen kiezen voor een verlengd verlof van 40 of 46 weken (na de 14 weken), maar de hoogte van de uitkering ligt vast op het bedrag dat voor 32 weken wordt betaald. Desondanks hebben vaders het recht een dagelijkse uitkering aan te vragen voor twee weken binnen de periode van 14 weken na de geboorte.

Personen die een kind willen adopteren, kunnen eveneens uitkeringen ontvangen gedurende de 46 weken die volgen na de opname van het kind in het gezin.

Werkende ouders kunnen een deel van hun verlof uitstellen. Dit uitgesteld verlof dient voordat het kind 9 jaar wordt, te worden opgenomen.

Bedrag

Voor werknemers wordt de zwangerschapsuitkering (*dagpenge ved fødsel*) berekend op basis van het uurloon, met een maximum van 3 940 DKK (530 EUR) per week of 106,49 DKK (14 EUR) per uur (37 uur per week), en het aantal uren werk. Voor zelfstandigen wordt de zwangerschapsuitkering berekend op basis van de inkomsten uit de beroepsactiviteiten van de zelfstandige, met hetzelfde maximum als hierboven genoemd.

Vakantietoelage

Vrouwen die geen recht hebben op hun volledige salaris gedurende hun zwangerschapsverlof en geen werkloosheidsverzekering hebben, hebben recht op een hogere vakantietoelage. De toelage moet in het volgende vakantiejaar van 1 mei tot 30 april worden betaald. De vakantietoelage is gelijk aan de hoogte van de zwangerschapsuitkering en als voorwaarde voor verhoging van de toelage geldt dat de werkneemster de twaalf maanden voorafgaand aan de bevalling moet hebben gewerkt.

Wat moet u doen om een moeder- of vaderschapsuitkering te krijgen?

Aanvragen voor uitkeringen voor geboorte of adoptie moeten binnen acht weken na de geboorte of de aankomst van het geadopteerde kind in het gezin worden ingediend bij de gemeente. De uitkeringen voor afwezigheid wegens zwangerschapsonderzoeken worden door de werkgever betaald.

Hoofdstuk V: Uitkeringen bij invaliditeit

Wie komt in aanmerking voor een invaliditeitspensioen?

Personen waarbij het vermogen om te werken zodanig is verminderd dat zij niet zelf in hun onderhoud kunnen voorzien door middel van betaald werk, hebben ongeacht de mogelijke steun die zij uit hoofde van de socialezekerheidswetgeving kunnen ontvangen (bijvoorbeeld een baan met staatssubsidie), recht op een invaliditeitspensioen (*førtidspension*).

Op dit pensioen kunnen aanspraak maken:

- Deense staatsburgers;
- personen waarop Verordening (EG) nr. 883/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 betreffende de coördinatie van de socialezekerheidsstelsels van toepassing is;
- andere buitenlanders die tien jaar in Denemarken hebben gewoond.

U hebt recht op een pensioen als u tussen uw 15e verjaardag en de dag van de pensioenaanvraag ten minste drie jaar in Denemarken hebt gewoond.

Wat wordt er gedekt?

De hoogte van het pensioen hangt o.m. af van uw burgerlijke status. Alleenstaanden krijgen een ander bedrag dan andere uitkeringsgerechtigden, en van de inkomsten van betrokkene en van zijn/haar mogelijke echtgeno(o)t(e)/partner. De hoogte van de uitkeringen is niet afhankelijk van vroeger loon.

U hebt recht op een volledig pensioen als u minstens vier vijfde van de jaren tussen uw 15^e verjaardag en de dag waarop het pensioen wordt toegekend, in Denemarken hebt gewoond. In geval van een kortere periode wordt de hoogte van het pensioen bepaald op basis van de verhouding tussen de duur van het verblijf en vier vijfde van de periode tussen uw 15^e verjaardag en de dag waarop het pensioen is toegekend.

Het invaliditeitspensioen wordt niet meer betaald vanaf het moment dat de verzekerde 65 (67) wordt en gaat automatisch over in een [standaardouderdompensioen](#). Het percentage van het uitbetaalde volledige algemeen pensioen is gelijk aan dat van het volledige invaliditeitspensioen waarop men recht had.

Het pensioen wordt aan het eind van elke maand betaald. Het invaliditeitspensioen kan echter pas worden uitbetaald op de eerste dag van de maand volgend op de beslissing omtrent de toekenning van het pensioen, maar uiterlijk op de eerste dag van de maand na het verstrijken van drie maanden sinds de pensioenaanvraag in behandeling is genomen.

Er kan aanspraak worden gemaakt op een aanvullende uitkering om extra uitgaven vanwege invaliditeit te vergoeden (*merudgiftsydelse*). Deze uitgaven omvatten hulp aan een derde persoon, verwarmingskosten, medische kosten, speciale uitrustingen, enz. Het bedrag wordt vastgesteld voor elk afzonderlijk geval, waarbij rekening wordt gehouden met de te verwachten kosten.

Wat moet u doen om een invaliditeitspensioen te krijgen?

U dient de pensioenaanvraag in bij uw gemeentebestuur. De gemeente kan u vragen om een medische verklaring, die door uw arts op een speciaal formulier moet worden ingevuld. Deze medische verklaring wordt door de gemeente betaald.

Bij de aanvraag van een invaliditeitspensioen dient de gemeente rekening te houden met alle binnen de socialezekerheidswetgeving bestaande mogelijkheden van bijstand en steun.

Zodra is aangetoond of op grond van bijzondere omstandigheden vaststaat dat uw arbeidsvermogen niet door therapeutische oefening of revalidatie (of anderszins) kan worden verbeterd, zal de gemeente de regels van het invaliditeitspensioen toepassen.

Beroep

Wanneer u het niet eens bent met de beslissing van de gemeente over uw pensioenaanvraag, kunt u beroep aantekenen bij de regionale Raad van Beroep in Arbeidszaken (*Beskæftigelsesankenævnet*).

Het beroep moet binnen vier weken worden ingediend.

Hoofdstuk VI: Ouderdomspensioenen en -uitkeringen

Wie komt in aanmerking voor een ouderdomspensioen?

In principe hebben alle ingezetenen van Denemarken recht op een standaard ouderdomspensioen (sociaal pensioen) (*folkepension*) wanneer ze de leeftijd van 65 jaar bereiken. Personen die vóór 1 juli 1999 60 zijn geworden, hebben recht op een pensioen op 67-jarige leeftijd.

Bovendien bestaat er een verplicht aanvullend pensioenstelsel voor werknemers (ATP).

Sociaal pensioen

Op dit pensioen kunnen aanspraak maken:

- Deense staatsburgers;
- personen waarop Verordening (EG) nr. 883/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 betreffende de coördinatie van de socialezekerheidsstelsels van toepassing is;
- andere buitenlanders die tien jaar in Denemarken hebben gewoond.

Om recht op een pensioen te hebben moet u tussen uw 15e en uw 65e (67e) verjaardag ten minste drie jaar in Denemarken hebben gewoond. Het volledig algemene ouderdomspensioen wordt toegekend aan personen die tussen hun 15e en 65e (67e) levensjaar gedurende veertig jaar in Denemarken hebben gewoond. Als die duur niet is bereikt, bestaat recht op een deelpensioen en worden de pensioenrechten toegekend op basis van een veertigste van het volledige pensioen voor ieder jaar van verblijf in Denemarken tussen het 15e en 65e (67e) levensjaar.

Aanvullend pensioen

Alle personen die 16 jaar of ouder zijn en die in Denemarken in loondienst werken, vallen onder het ATP-stelsel, mits zij ten minste negen uur per week werken. Werknemers die als zelfstandige gaan werken, kunnen onder bepaalde voorwaarden de ATP-verzekering voortzetten. Zij betalen dan zelf de gehele premie. Het aanvullend pensioen voor werknemers wordt door werknemers en werkgevers samen gefinancierd; de werkgever betaalt twee derde en de werknemer een derde van de premie. De werkgever is belast met de betaling van het werknemersaandeel in de premies.

De premie voor personen die onder het stelsel ATP vallen en niet voltijds werken bedraagt twee derde of een derde van de volledige premie.

Er worden ook premies betaald voor personen met een werkloosheidsuitkering, ziekengeld, een moederschapsuitkering, een invaliditeitspensioen (dat na 2002 is toegekend), een toelage voor opleiding (*uddannelsesydelse*), een toelage voor opleiding of vervolgonderwijs voor volwassenen (*VEU-godtgørelse*), een werkloosheidsuitkering voor personen die onder het stelsel van flexibele gesubsidieerde banen vallen (*ledighedsydelse*), een stimuleringsuitkering (*aktiveringsydelse*), directe sociale uitkeringen (*kontanthjælp*), een uitkering wegens

inkomstenderving voor ouders die voor een gehandicapt kind zorgen (*tabt arbejdsfortjeneste*), etc.

Personen met een vervroegd pensioen, zoals een deelpensioen (*delpension*), een vervroegd pensioen onder het stelsel van flexibele gesubsidieerde banen (*fleksydelse*) en een vervroegd pensioen (*efterløn*), kunnen ook deelnemen aan het ATP-stelsel als zij dat willen. Personen met een invaliditeitspensioen van voor 2003 kunnen op vrijwillige basis eveneens aan het ATP-stelsel deelnemen. In het algemeen betalen de vrijwillig verzekerden de helft van de premie zelf.

Wat wordt er gedekt?

Sociaal pensioen

Het algemeen ouderdomspensioen bestaat uit een basisbedrag en een pensioentoeslag. Het basispensioen is afhankelijk van de verdiende inkomsten van de betrokkene. Het aanvullend pensioen is afhankelijk van het gezamenlijke inkomen van de gepensioneerde en zijn/haar echtgeno(o)t(e) of partner.

In geval van een uitgesteld pensioen wordt het bedrag van het pensioen verhoogd met een percentage dat wordt berekend volgens actuariële principes, afhankelijk van het uitstel. Het is niet mogelijk met pensioen te gaan vóór de leeftijd van 65 jaar.

Het pensioen wordt aan het eind van elke maand betaald. De eerste betaling gebeurt ten vroegste op de eerste dag van de maand volgend op de indiening van de aanvraag. De pensioenen worden in de regel alleen betaald aan inwoners van Denemarken of inwoners van een van de andere lidstaten van de Europese Unie.

U kunt ook recht hebben op zorgtoeslag (*helbredstillæg*) en een verwarmingstoeslag (*varmetillæg*). Verder kan een persoonlijke toeslag (*personligt tillæg*) worden toegekend aan gepensioneerden die in uitzonderlijk moeilijke leefomstandigheden verkeren.

Aanvullend pensioen

Het ATP-bureau betaalt op verzoek vanaf de leeftijd van 65 jaar een ouderdomspensioen voor de rest van het leven van de gepensioneerde uit. Het bedrag van de uitkeringen is gekoppeld aan de anciënniteit als verzekerde en aan het bedrag van de premies. Het ouderdomspensioen wordt normaal gesproken uitbetaald in de vorm van pensioentermijnen, maar kleine pensioenen kunnen ook in de vorm van een eenmalig bedrag worden uitgekeerd.

Wanneer het aanvullende pensioen pas na het bereiken van de leeftijd van 65 jaar wordt aangevraagd, wordt het pensioenbedrag verhoogd met ongeveer 5-8% per jaar uitstel tot de leeftijd van 75 jaar is bereikt. Het is niet mogelijk met pensioen te gaan vóór de leeftijd van 65 jaar.

Wat moet u doen om een ouderdomsuitkering te krijgen?

Sociaal pensioen

De gemeente waarin u woonachtig bent, is verplicht u te informeren over de mogelijkheid om een ouderdomspensioen aan te vragen als u de pensioenleeftijd nadert. De aanvraag hoeft niet in een speciale vorm te worden ingediend.

Personen die in het buitenland leven, worden niet geïnformeerd en moeten contact opnemen met het Deense pensioenbureau (*Pensionsstyrelsen*).

Wanneer u het niet eens bent met de beslissing van de gemeente over uw pensioenaanvraag, kunt u beroep aantekenen bij de plaatselijke Sociale Commissie (*det Sociale Nævn*). Wanneer u het niet eens bent met de beslissing van het Deense pensioenbureau, kunt u beroep aantekenen bij de Geschillencommissie sociale zekerheid (*Ankestyrelsen*). Het beroep moet binnen vier weken worden ingediend.

Aanvullend pensioen

In beginsel ontvangen pensioengerechtigden hun pensioen automatisch van het ATP-bureau. Personen die in het buitenland wonen, dienen echter zelf contact op te nemen met genoemd bureau. De aanvraag moet worden toegezonden aan het [ATP-bureau](#).

Het ATP-pensioen wordt normaal voor het begin van elke maand op de bankrekening of spaarrekening gestort.

Indien u het niet eens bent met een beslissing van het ATP-bureau voor aanvullende pensioenen voor werknemers (*Arbejdsmarkedets Tillægspension*) betreffende uw lidmaatschap, premies of pensioenrechten, kunt u binnen vier weken beroep aantekenen bij de Commissie van beroep voor het ATP (*ATP-Ankenævnet*).

Chapter VII: Uitkeringen aan nabestaanden

Wie komt in aanmerking voor een nabestaandenpensioen?

Uitkeringen aan nabestaanden op basis van het ATP-stelsel zijn in 2002 gewijzigd. Het nieuwe stelsel heeft betrekking op premies die zijn betaald na 1 januari 2002.

Langstlevende echtgenoten, partners en onder bepaalde voorwaarden ook gescheiden partners komen in aanmerking, evenals kinderen.

Bij overlijden van de verzekerde hebben zijn/haar echtgeno(o)t(e)/partner en elk van zijn/haar kinderen onder de 21 jaar, in beginsel recht op een door het ATP-bureau betaalde eenmalige uitkering, mits de overledene ten minste twee jaar verzekerd is geweest volgens het nieuwe stelsel en premies heeft betaald die overeenkomen met een voltijds dienstverband van twee jaar. Partners dienen zich persoonlijk, voor het overlijden, als zodanig te hebben aangemeld bij het ATP-bureau. Bovendien dienen zij gedurende de twee jaar voorafgaand aan het overlijden op hetzelfde adres in het bevolkingsregister te zijn ingeschreven.

Er is geen ander sociaal pensioenstelsel voor nabestaanden.

Wat wordt er gedekt?

Op basis van de nieuwe regels bestaat recht op de volgende uitkeringen. Alle nabestaanden die recht op uitkering hebben, ontvangen een eenmalige uitkering van 50 000 DKK (6 725 EUR) vóór belastingen. De uitkering aan de echtgeno(o)t(e)/partner is afhankelijk van de leeftijd waarop de verzekerde overleed; vanaf 66 jaar wordt een progressieve korting toegepast en vanaf 70 jaar vindt er geen uitkering meer plaats.

Onder de oude regels bestond er ook recht op uitkering als de overledene 70 jaar of ouder was. Dit betekent dat de overlevende echtgeno(o)t(e) op basis van de oude regels nog steeds recht heeft op een eenmalige uitkering. Als de nabestaande recht heeft op een eenmalige uitkering volgens het nieuwe en het oude stelsel, zal alleen het hoogste bedrag worden uitbetaald. Uitkeringen aan kinderen op basis van de oude regels worden voor elk kind dat jonger is dan 18 jaar uitbetaald en worden van geval tot geval berekend.

Andere uitkeringen omvatten:

- uitkering bij overlijden (*begravelseshjælp*): bij overlijden kan de zorgverzekering een uitkering voor begrafenis kosten uitbetalen indien de overledene recht had op uitkeringen en verstrekkingen op basis van de zorgverzekering. Het bedrag van deze uitkering is afhankelijk van de gezinssituatie en de middelen van de overledene en is maximaal 9 900 DKK (1 332 EUR). Indien de overledene jonger was dan 18 jaar, ontvangen zijn nabestaanden een vaste geldsom (8 300 DKK (1 116 EUR)), die niet middelenafhankelijk is;
- steun aan langstlevenden (*efterlevelseshjælp*), beschikbaar voor echtgenoten (of partners sinds minstens drie jaar). Deze uitkering is een eenmalig bedrag waarvan de hoogte afhankelijk is van het inkomen en het vermogen van de langstlevende,

met een maximum van 13 443 DKK (1 808 EUR). Er wordt geen uitkering verstrekt als het inkomen hoger ligt dan 345 805 DKK (46 512 EUR) per jaar;

- onderhoudstoeslag (*hjælp til forsørgelse*), die kan worden toegekend in geval van behoefte.

Wat moet u doen om een nabestaandenpensioen te krijgen?

Er moet een aanvraag worden gestuurd naar het [ATP-bureau](#) indien de overledene in het buitenland woonde of de nabestaanden in het buitenland wonen.

Hoofdstuk VIII: Uitkeringen bij arbeidsongevallen en beroepsziekten

Wie komt in aanmerking voor uitkeringen bij arbeidsongevallen en beroepsziekten?

De wet inzake vergoedingen voor werknemers (*lov om arbejdsskadesikring*) is in principe van toepassing op alle in Denemarken of op een Deens schip werkende personen en op de verzekerde zelfstandigen. De verzekering tegen arbeidsongevallen en beroepsziekten moet bij een door de staat erkende verzekeringsmaatschappij worden afgesloten.

De verzekering dekt ook letsel veroorzaakt door een ongeluk of een blootstelling aan schadelijke stoffen tijdens de uitoefening van het werk. Het moet gaan om een plotseling opgetreden ongeluk of blootstelling ofwel een ongeluk of blootstelling met een duur van maximaal vijf dagen. Onder de verzekering vallen ook een aantal, in een speciale lijst genoemde, beroepsziekten evenals schade die aan een levend geboren kind vóór de geboorte is ontstaan als gevolg van door de moeder tijdens de zwangerschap verrichte werkzaamheden of van blootstelling van de ouders aan schadelijke stoffen vóór de bevruchting. In het algemeen worden ongevallen tijdens het woon-werkverkeer echter niet gedekt.

Wat wordt er gedekt?

De uitkeringen en verstrekkingen bestaan uit:

- medische zorg, revalidatie en medische hulpmiddelen;
- uitkering wegens verlies van de verdien capaciteit (*estatning for erhvervsevnetab*);
- uitkering wegens blijvende handicap (*méngodtgørelse*);
- uitkering wegens overlijden van de kostwinner (*erstatning for tab af forsørger*);
- overbruggingsuitkering voor nabestaanden.

Medische zorg en revalidatie

Kosten voor medische zorg die binnen het nationale gezondheidszorgstelsel niet gratis is, worden vergoed wanneer dit noodzakelijk wordt geacht voor de best mogelijke genezing of voor het consolideren van de resultaten van de behandeling. Het Bureau arbeidsongevallen en beroepsziekten bepaalt eveneens of verdere kosten voor zorg, geneesmiddelen, medische hulpmiddelen, etc. noodzakelijk zijn. Als het Bureau deze kosten in de toekomst noodzakelijk acht, worden ze door middel van een eenmalige uitkering vergoed. De kosten van behandeling en revalidatie worden slechts vergoed voor zover ze niet reeds door de algemene zorgverzekering betaald zijn of geen deel uitmaken van een behandeling in een openbaar ziekenhuis.

Ziekte-uitkering

De wet inzake vergoedingen voor werknemers voorziet niet in ziekingeld. Een jaar na het ongeval of het begin van de ziekte dient, indien mogelijk, een definitieve beslissing te worden genomen over de schadeloosstelling wegens het verlies van de verdien capaciteit of wegens een blijvende handicap.

Uitkering wegens verlies van de verdiencapaciteit

De uitkering voor het verlies van de verdiencapaciteit in de toekomst is bedoeld als schadeloosstelling voor gederfd loon ten gevolge van het arbeidsongeval of de beroepsziekte. Het verlies aan inkomsten is gelijk aan het verschil tussen de inkomsten die de persoon had kunnen verdienen indien het ongeval of de ziekte niet had plaatsgevonden, en de inkomsten die hij geacht wordt te verdienen, het ongeval of de ziekte in aanmerking nemend. De uitkering wordt alleen betaald als het verlies van de verdiencapaciteit meer dan 15 % bedraagt. Bij volledig verlies van de verdiencapaciteit bedraagt de uitkering 83 % van het jaarloon. Bij gedeeltelijk verlies van de verdiencapaciteit wordt de uitkering proportioneel gekort. Er is echter een jaarlijks maximumbedrag vastgesteld (474 000 DKK (63 755 EUR)).

In principe vindt die schadeloosstelling in de vorm van pensioentermijnen plaats, maar indien de arbeidsongeschiktheid minder dan 50 % bedraagt, kan een bedrag ineens uitbetaald. In andere gevallen kan op verzoek van de betrokkene een deel van de schadeloosstelling omgezet worden in een eenmalige uitkering.

Uitkering wegens blijvende handicap

De uitkering wegens een blijvende handicap wordt toegekend voor blijvende handicaps in het dagelijks leven, die toegeschreven worden aan de medische gevolgen van het arbeidsongeval of de beroepsziekte. Het bedrag van de vergoeding wordt vastgesteld aan de hand van de letselgraad (mate van invaliditeit), op basis van tarieftabellen. Deze vergoeding voor blijvende invaliditeit wordt als eenmalige uitkering uitbetaald.

Uitkering wegens overlijden van de kostwinner

De uitkering wegens overlijden van de kostwinner wordt uitbetaald aan de overlevende echtgeno(o)t(e) of aan een andere nabestaande die door de overledene onderhouden werd. Bij de vaststelling van die uitkering wordt rekening gehouden met de mogelijkheden van de nabestaanden om zelf in hun levensonderhoud te voorzien. De uitkering wordt voor een periode van maximaal tien jaar betaald en bedraagt 30 % van het jaarloon van de overledene. In principe ontvangt elk kind een jaarlijkse uitkering van 10 % van het jaarloon van de overledene (20 % indien het kind volledig te zijnen laste kwam) totdat het kind 18 jaar wordt (of 21 jaar als het studeert of een opleiding volgt).

Overbruggingspensioenen voor nabestaanden

De overbruggingsuitkering is bestemd voor diverse kosten die door de echtgeno(o)t(e) of partner van de overledene in verband met diens overlijden zijn gemaakt. Het gaat hier om een eenmalige uitkering.

Wat moet u doen om een uitkering i.v.m. een arbeidsongeval en beroepsziekte te krijgen?

De werkgever dient een ongeval of beroepsziekte zo spoedig mogelijk bij zijn verzekeringsmaatschappij of bij het Bureau arbeidsongevallen en beroepsziekten (*Arbejdsskadestyrelsen*) te melden. Wanneer hij dat verzuimt, kunnen het slachtoffer of diens nabestaanden zich binnen een jaar rechtstreeks tot de verzekeringsmaatschappij of tot het Bureau arbeidsongevallen en beroepsziekten

wenden. Artsen en tandartsen hebben een meldingsplicht ten aanzien van elk vermoeden van een beroepsziekte.

Betaling van de uitkeringen

Als sprake is van een ongeval worden pensioenen en eenmalige uitkeringen door de betrokken verzekeringsmaatschappij uitbetaald. Uitkeringen bij beroepsziekten worden uitbetaald door het Fonds "Beroepsziektenverzekering van de arbeidsmarkt" (*Arbejdsmarkedets Erhvervssygdomssikring*).

Beroep

Het Bureau arbeidsongevallen en beroepsziekten (*Arbejdsskadestyrelsen*) beslist of er al dan niet sprake is van een arbeidsongeval of een beroepsziekte, of er recht op een uitkering bestaat, en over de hoogte daarvan. Wanneer u het niet eens bent met deze beslissing, kunt u binnen vier weken na ontvangst van de kennisgeving beroep aantekenen bij de [Geschillencommissie sociale zekerheid](#) (*Ankestyrelse*). Deze termijn wordt verlengd tot zes weken wanneer u in een ander Europees land verblijft.

Hoofdstuk IX: Gezinstoelagen

Wie komt in aanmerking voor een gezinstoelage?

Kinder- en jongerenbijslag en gezinsbijslag

Om recht te hebben op de kinder- en jongerenbijslag (*borne- og ungeydelse*) en gezinsbijslag (*børnetilskud*) dient aan de volgende voorwaarden te zijn voldaan:

- het kind is inwoner van Denemarken;
- het kind is ongehuwd;
- het kind is niet uit huis geplaatst in het kader van de wet op sociale diensten en wordt ook niet op een andere wijze uit openbare middelen onderhouden.

Er is nog een aanvullende voorwaarde voor het ontvangen van kinder- en jongerenbijslag: de persoon met de ouderlijke macht is volledig belastingplichtig in Denemarken.

Voor de gezinsbijslagen moet het kind, of de ouder die de ouderlijke macht uitoefent, bovendien ook de Deense nationaliteit bezitten of gedurende het laatste jaar (voor recht op de bijzondere gezinsbijslagen: de laatste drie jaar) zijn/haar woonplaats in Denemarken hebben gehad.

Bovendien is het een vereiste om recht te hebben op de volledige toelage (zowel de kinder- en jongerenbijslag als de gezinsbijslag) dat de aanvrager binnen een referentieperiode van 10 jaar voorafgaand aan het begin van de toelage ten minste 2 jaar in Denemarken gewoond of gewerkt heeft. Dit vereiste geldt uniform voor onderdanen van alle landen, dus zowel voor Denen als voor onderdanen van andere landen.

Een aanvrager die binnen de referentieperiode 6 maanden in Denemarken gewoond of gewerkt heeft, heeft recht op 25% van de volledige toelage; wie 1 jaar in Denemarken gewoond of gewerkt heeft op 50%; wie 18 maanden in Denemarken gewoond of gewerkt heeft op 75%; en wie 2 jaar in Denemarken gewoond of gewerkt heeft op 100%.

Voor alle kinderen onder de 18 jaar wordt een kinder- en jongerenbijslag (*børne- og ungeydelse*) betaald. In speciale gevallen hebt u eventueel ook recht op een of meer soorten gezinsbijslagen (*børnetilskud*).

De algemene gezinsbijslagen (*ordinært børnetilskud*) worden toegekend voor kinderen van eenoudergezinnen en voor kinderen waarvan beide ouders een algemeen ouderdomspensioen of invaliditeitspensioen ontvangen. De leeftijdsgrens is 18 jaar. Een aanvullende gezinsbijslag (*ekstra børnetilskud*) wordt toegekend aan de alleenstaande ouder van wie de kinderen de gewone gezinsbijslag al ontvangen. U kunt slechts één aanvullende gezinsbijslag ontvangen, ongeacht het aantal kinderen.

De bijzondere gezinsbijslag (*særligt børnetilskud*) wordt toegekend aan eenoudergezinnen en aan wezen, of aan kinderen van wie één of beide ouder(s) een algemeen ouderdomspensioen of invaliditeitspensioen ontvangen. Deze gezinsbijslag

kan samen met de gewone of met de aanvullende gezinsbijslag worden toegekend. De leeftijdsgrens is 18 jaar.

Kinderzorgtoelage

Gemeente kunnen dergelijke uitkeringen invoeren voor ouders die voor hun kinderen zorgen in plaats van hen naar de kleuterschool te brengen. De uitkering is beschikbaar voor ouders die gedurende zeven van de acht laatste jaren in Denemarken hebben gewoond en kinderen hebben in de leeftijd van 24 weken tot zes jaar (de gemeente kan de leeftijdsgrenzen nader bepalen).

Wat wordt er gedekt?

Kinder- en jongerenbijslag en gezinsbijslag

De hoogte van de kinder- en jongerenbijslag varieert afhankelijk van de leeftijd van het kind.

- voor elk kind van 0 – 2 jaar: 1 422 DKK (191 EUR) per maand;
- voor elk kind van 3 – 6 jaar: 1 125 DKK (151 EUR) per maand;
- voor elk kind van 7 – 14 jaar: 886 DKK (119 EUR) per maand;
- voor elk kind van 15 – 17 jaar: 893 DKK (120 EUR) per maand.

De algemene gezinsbijslag (*ordinært børnetilskud*) bedraagt 425 DKK (57 EUR) per maand. De aanvullende gezinsbijslag (*ekstra børnetilskud*) bedraagt 433 DKK (58 EUR) per maand en per huishouden (ongeacht het aantal kinderen).

Kinderzorgtoelage

Kinderzorgtoeslag kan niet meer bedragen dan 85 % van de kosten voor het plaatsen van een kind in een kleuterschool van de gemeente. Er kunnen maximaal drie toeslagen per huishouden worden verstrekt.

Wat moet u doen om een gezinstoelage te krijgen?

De kinder- en jongerenbijslagen en gezinsbijslagen worden per kwartaal vooruitbetaald. De uitkeringen worden aan de moeder van het kind overgemaakt. De jongerenbijslag voor kinderen van 15 tot 17 jaar oud wordt per maand vooruitbetaald. De kinder- en jongerenbijslag wordt betaald door SKAT (de nationale autoriteit douanezaken en belastingen), terwijl de gezinsbijslagen betaald worden door de gemeente.

Zowel de kinder- en jongerenbijslag als de bijzondere gezinsbijslagen worden in de regel automatisch en zonder aanvraag toegekend. De aanvullende gezinsbijslagen en de algemene gezinsbijslagen voor kinderen van eenoudergezinnen kunnen alleen worden toegekend nadat een aanvraag bij de gemeente is ingediend.

Met ingang van 1 oktober 2012 is de administratie van gezinstoelagen in handen van de centrale autoriteit *Udbetaling Danmark*.

Beroep

Wanneer u het niet eens bent met een beslissing van de gemeente betreffende het recht op kinder- en jongerenbijslagen of gezinsbijslagen, kunt u daartegen in beroep gaan bij de Sociale Commissie (*det Sociale Naevn*), die in elk district bestaat. Met ingang van 1 oktober 2012 moet een beroep worden aangetekend bij de Geschillencommissie sociale zekerheid (*Ankestyrelsen*). Beslissingen die gaan over de belastingplicht, vallen echter onder SKAT (nationale autoriteit douanezaken en belastingen). Tegen deze beslissingen kunt u in beroep gaan bij de plaatselijke geschillencommissie (*skatteankenævnet*). Het beroep moet in beide gevallen binnen vier weken worden ingediend.

Hoofdstuk X: Werkloosheid

Wie komt in aanmerking voor een werkloosheidsuitkering?

Terwijl de andere takken van de sociale zekerheid verplicht zijn, is de werkloosheidsverzekering vrijwillig. De werkloosheidsfondsen (*arbejdsløshedskasserne*) waren oorspronkelijk verbonden met de vakbonden en per bedrijfstak georganiseerd. Er bestaan 27 fondsen.

Om in aanmerking te komen voor een werkloosheidsuitkering dient u zich aan te sluiten bij een werkloosheidsfonds. Indien u dit nalaat, hebt u geen recht op werkloosheidsuitkeringen in Denemarken.

Wie kan in de verzekering worden opgenomen?

Personen tussen 18 en 63 jaar die in Denemarken wonen, kunnen in een erkend werkloosheidsfonds worden opgenomen.

Het is mogelijk als voltijds of deeltijds verzekerde te worden opgenomen en de verzekerde dient premies voor de werkloosheidsverzekering te betalen.

Voorwaarden waaraan moet worden voldaan:

Om recht te hebben op de uitkering is vereist dat u werkloos bent en bij het arbeidsbureau (*Jobcenter*) als werkzoekende bent ingeschreven, dat u actief naar werk zoekt en een baan kunt aannemen.

Gewoonlijk ontstaat het recht op werkloosheidsuitkeringen na één jaar lidmaatschap van een erkend werkloosheidsfonds. Daarnaast dient u de eerste keer dat u een uitkering aanvraagt, 1 924 uur in loondienst te hebben gewerkt, hetgeen in totaal overeenstemt met een voltijdse baan in de betrokken sector gedurende minimaal 1 jaar tijdens de voorgaande 3 jaar, of dient u tijdens een overeenkomstige periode in aanzienlijke mate een activiteit als zelfstandige te hebben uitgevoerd.

Vervroegd-pensioenuitkering van de werkloosheidsverzekering (*efterløn*)

Werknemers en zelfstandigen die aangesloten zijn bij een werkloosheidsfonds en minimaal 60 maar nog geen 65 jaar zijn, kunnen een vervroegd pensioen krijgen. Vervroegd pensioen kan zowel aan werkenden als aan werklozen worden toegekend.

Begin 2014 wordt de leeftijd voor vervroegd pensioen van 60 jaar geleidelijk verhoogd. In 2023 wordt dat 64 jaar voor personen die na 30 juni 1959 geboren zijn. In dezelfde periode zal de pensioengerechtigde leeftijd geleidelijk worden verhoogd naar 67 jaar, terwijl de periode waarin het mogelijk is een vervroegd pensioen te krijgen geleidelijk korter zal worden en uiteindelijk op 3 jaar zal uitkomen.

De betrokkene dient inwoner te zijn van Denemarken, Groenland, de Faeröer of een ander EER-land en moet doorgaans vanaf de 30ste verjaardag ten minste 30 jaar aangesloten zijn geweest bij een werkloosheidsfonds. Bovendien dient de betrokkene tijdens deze periode vervroegd-pensioenpremies te hebben betaald en bij de overgang naar vervroegd pensioen recht te hebben gehad op daggeld.

Nadere inlichtingen zijn verkrijgbaar bij het *Deens bureau voor arbeidsbehoud en internationale werving (Styrelsen for Fastholdelse og Rekruttering)* of het Centrum voor klachten over de werkloosheidsverzekering (*Center for klager om arbejdsløshedsforsikring*), dat onder toezicht staat van het Bureau arbeidsongevallen en beroepsziekten (*Arbejdsskadestyrelsen*).

Wat wordt er gedekt?

De werkloosheidsuitkering bedraagt 90 % van het laatstverdiende loon, met een maximum van 788 DKK (106 EUR) per dag voor 5 dagen per week. Voor in deeltijd verzekerden bedraagt de uitkering maximaal twee derde van de uitkering van een voltijds verzekerde, hetgeen 525 DKK (71 EUR) per dag voor 5 dagen per week is.

Werklozen die aan bepaalde voorwaarden voldoen met betrekking tot de perioden waarin zij werkloos zijn geweest hebben recht op 82 % van het maximumbedrag, ongeacht vroeger loon.

Jonge werklozen ontvangen direct na een beroepsopleiding van 18 maanden of na militaire dienst een uitkering van 646 DKK (87 EUR) per dag voor 5 dagen per week.

Voor zelfstandigen wordt de uitkering doorgaans berekend op grond van het gemiddelde arbeidsinkomen van de betrokkene tijdens de twee boekjaren met de hoogste arbeidsinkomsten in de vijf jaar voorafgaand aan de werkloosheid.

Een verzekerde die aan de voorwaarden voldoet, ontvangt twee jaar lang een werkloosheidsuitkering, in een periode van drie jaar.

Wat moet u doen om een werkloosheidsuitkering te krijgen?

Aanvragen moeten bij het desbetreffende verzekeringsfonds worden ingediend.

Beroep

Tegen beslissingen van het werkloosheidsfonds over kwesties zoals lidmaatschap en uitkeringen kunt u binnen vier weken beroep aantekenen bij de Arbeidsmarktautoriteit (*Arbejdsmarkedstyrelsen*) of het Centrum voor klachten over de werkloosheidsverzekering. Bezwaren tegen beslissingen van laatstgenoemde kunnen binnen dezelfde periode worden ingediend bij de arbeidscommissie van de nationale sociale bezwarencommissie (*Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg*).

Hoofdstuk XI: Sociale minima

Wie komt in aanmerking voor een bijstandsuitkering?

Sociale bijstand en starttoelage

Activeringsmaatregelen (sociale bijstand (*kontanthjælp*) en starttoelage (*starthjælp*)) worden aangeboden wanneer een volwassen persoon als gevolg van bijzondere omstandigheden (bijv. ziekte, werkloosheid) tijdelijk onvoldoende middelen heeft om in zijn/haar behoeften of die van zijn/haar gezin te kunnen voorzien. De bijstand is gebaseerd op de gezinssamenstelling en is afhankelijk van leeftijd, ten laste komende kinderen en duur van het verblijf, en dit geldt voor alle personen die legaal in Denemarken verblijven.

De hoogte van de uitkering is afhankelijk van waar u in het verleden gewoond hebt: om sociale bijstand te ontvangen (*kontanthjælp*) moet u van de afgelopen acht jaar zeven jaar in Denemarken hebben gewoond. Is dit niet het geval, dan ontvangt de aanvrager een starttoelage (*starthjælp*), waarvan het bedrag lager is.

Er wordt geen bijstandsuitkering toegekend als de aanvrager of zijn/haar echtgeno(o)t(e) voldoende vermogen heeft om in hun financiële behoeften te voorzien, waarbij zowel naar onroerend goed als roerende goederen wordt gekeken. Bedragen tot 10 000 DKK (1 345 EUR) – boven 20 000 DKK (2 690 EUR) voor een gehuwd paar – worden daarbij buiten beschouwing gelaten. Bovendien wordt een bepaalde hoeveelheid inkomen uit arbeid buiten beschouwing gelaten. De gemeente kan besluiten ander inkomen of vermogen per geval buiten beschouwing te laten.

Begunstigden van sociale bijstand (*kontanthjælp*) of starttoelage (*starthjælp*) moeten akkoord gaan met een geschikt aanbod om deel te nemen aan activeringsmaatregelen of een andere maatregel ter verbetering van de mogelijkheden van de begunstigde of zijn/haar partner om in de arbeidsmarkt te integreren, bijvoorbeeld de deelname aan een sollicitatiecursus, werkervaring opdoen in een bedrijf, etc.

Huisvestingsuitkeringen voor gepensioneerden

Huisvestingsuitkeringen voor gepensioneerden worden toegekend aan gepensioneerden die hun gewoonlijke verblijfplaats in Denemarken hebben en die woonruimte in Denemarken als hoofdverblijf gebruiken. Deze woonruimte dient te zijn voorzien van een keuken.

Wat wordt er gedekt?

Sociale bijstand en starttoelage

De berekeningsgrondslag van sociale bijstand (*kontanthjælp*) is 80 % van de maximale werkloosheidsuitkering voor ouders met kinderen die in Denemarken wonen en 60 % van dit maximum voor personen zonder kinderen. Er is een speciaal tarief voor jongeren onder de 25 en voor de starttoelage (*starthjælp*).

Personen ouder dan 25 jaar die kosten moeten dragen voor de verzorging van hun familie of voor huisvesting, komen in aanmerking voor toeslagen. Andere toeslagen

kunnen worden verstrekt in speciale gevallen van aanzienlijke en onvoorzienbare kosten.

Personen die de starttoelage ontvangen en die deelnemen aan activeringsmaatregelen of individuele opleidingen (*jobtræning*) kunnen in aanmerking komen voor toeslagen om de kosten in verband met deze deelname te vergoeden.

Er is geen maximale duur voor het ontvangen van de uitkering, maar de steun wordt verminderd voor personen die zes opeenvolgende maanden steun hebben ontvangen.

Huisvestingsuitkeringen voor gepensioneerden

De hoogte van de huisvestingsuitkering hangt af van het gemeenschappelijk inkomen van het huishouden.

Hoe vraagt u een bijstandsuitkering aan?

Sociale bijstand en starttoelage

Aanvragen moeten bij de gemeente worden ingediend. De gemeente behandelt de uitkeringsaanvraag zo snel mogelijk. Hiervoor bestaat geen specifieke procedure.

Huisvestingsuitkeringen voor gepensioneerden

Aanvragen voor huisvestingsuitkeringen voor gepensioneerden moeten worden ingediend bij de gemeente.

Hoofdstuk XII: Langdurige zorg

Wie komt in aanmerking voor langdurige zorg?

Alle ingezetenen komen in aanmerking voor persoonlijke en praktische ondersteuning als ze niet meer zelfstandig hun persoonlijke en huishoudelijke taken kunnen verrichten, zodat ze zo lang mogelijk in hun eigen huis kunnen wonen en om verdere achteruitgang van de lichamelijke en mentale gezondheid te voorkomen.

Wat wordt er gedekt?

Hulp en ondersteuning bij persoonlijke hygiëne en huishoudelijke taken worden verstrekt aan hulpbehoevende personen. Personen die ernstig gehandicapt zijn kunnen een persoonlijke begeleider krijgen.

De gemeente kan tijdelijk onderkomen in een zorgcentrum of verzorgingstehuis aanbieden aan personen die daar behoefte aan hebben.

Na een specifiek individueel onderzoek kan hulp worden geboden aan een gezin dat of een persoon die zorgt voor iemand met beperkt mentaal of lichamelijk functioneringsvermogen. De hulp kan bestaan uit verzorging in een dagverblijf of overnachting in een verzorgingstehuis.

De gemeente beslist of een burger hulp nodig heeft die niet kan worden gegeven in de vorm van thuiszorg. Indien een burger huisvesting wordt aangeboden, heeft hij/zij de keuze tussen verschillende opties binnen de gemeente of zelfs in andere gemeenten.

Er bestaan geen specifieke uitkeringen.

Wat moet u doen om langdurige zorg te krijgen?

Het stelsel van zorgdiensten is gedecentraliseerd: de verantwoordelijkheid voor de persoonlijke en praktische zorgverlening ligt bij de gemeenten. Deze moeten alle aanvragen voor persoonlijke en praktische hulp in behandeling nemen. De beslissingen van de lokale autoriteiten moeten zijn gebaseerd op een specifiek en individueel onderzoek naar de behoefte aan hulp.

Klachten met betrekking tot beslissingen over persoonlijke en praktische hulp moeten worden ingediend bij de lokale bezwarencommissie, waarbij de mogelijkheid bestaat om in beroep te gaan bij de Sociale Bezwarencommissie.

Bijlage : Nuttige adressen en sites

Nadere inlichtingen krijgen over de voorwaarden en de persoonlijke socialezekerheidsuitkeringen in Denemarken zijn te krijgen bij tot de openbare lichamen die het stelsel van sociale bescherming beheren.

Voor socialezekerheidskwesties met betrekking tot meer dan één EU-land kunt u een contactinstelling zoeken in de organendatabase die wordt bijgehouden door de Europese Commissie en die is te vinden op: <http://ec.europa.eu/social-security-directory>.

Vragen om inlichtingen over uitkeringen bij verzekering in twee of meer lidstaten kunt u richten tot:

Ministerie van Arbeid
Beskæftigelsesministeriet
Ved Stranden 8
1061 København K
Tel. 45 7220 5000
www.bm.dk

Bureau voor het aanvullend pensioenstelsel voor werknemers
Arbejdsmarkedets Tillægspension (atp)
Kongens Vænge 8
3400 Hillerød
Tel. +45 4820 4923
www.atp.dk

Commissie van beroep voor het aanvullend pensioenstelsel voor werknemers
ATP-Ankenævnet
Ved Stranden 8
Tel. +45 7220 5000
DK-1061 København K

Bureau arbeidsongevallen en beroepsziekten
Arbejdsskadestyrelsen
Sankt Kjelds Plads 11
P.O. Box 3000
2100 København Ø
Tel. +45 7220 6000
www.ask.dk

Deens bureau voor arbeidsbehoud en internationale werving
Styrelsen for Fastholdelse og Rekruttering
Njalsgade 72 C
2300 København S
Tel.: +45 3396 3600
<http://www.sfr.dk>

Arbejdsmarktautoriteit

Arbejdsmarkedsstyrelsen
Holmens Kanal 20
1016 København K
Tel.: +45 3528 8100
<http://www.ams.dk>

Het ministerie van Sociale Zaken en Integratie
Social- og Integrationsministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K
Tel. +45 3392 9300
www.sm.dk

Deens pensioenbureau
Pensionsstyrelsen
Njalsgade 72 C
2300 København S
Tel. +45 3395 5000
www.penst.dk

Ministerie van Volksgezondheid
Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse
Holbergsgade 6
1057 København K
Tel. +45 7226 9000
<http://www.sum.dk>

Deense Autoriteit voor Volksgezondheid en Geneesmiddelen
Sundhedsstyrelsen
Axel Heides Gade 1

2300 København S
Tel. +45 7222 7400
www.sst.dk

Nationale Ombudsman voor Patiënten
Patientombuddet
Finsensvej 15
2000 Frederiksberg
<http://www.patientombuddet.dk>

Belastingdiens:
Skatteministeriet
Nicolai Eigtvedsgade 28
1402 København K
Tel. +45 7222 1818
www.skat.dk

Arbejdscommissie van de nationale sociale bezwarencommissie
Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg
Amaliegade 25
Postboks 9080
DK-1022 København K
Tel. +45 3341 1200
www.ast.dk

Geschillencommissie sociale zekerheid

Ankestyrelsen
Amaliegade 25
P. O. BOX 9080
DK-1022 København K
Tel. +45 3341 1200
www.ast.dk

Udbetaling Danmark
Kongens Vænge 8
3400 Hillerød
Tel.: +45 7011 1213
<http://www.atp.dk/wps/wcm/connect/udbetalingdanmark/ud.dk>